

sputnám a potom Vás vyvezieme bez všetkého). Povolili nám si najat' sedliacky vozík a určili nám zaplatiť povozné 200,- Kč. Povolili nám vziať so sebou 50 Kč v hotovosti a najpotrebnejšie veci do vozíka. Do perín som ukryla 700 Kč, naložila ich na vozík, a do debien najpotrebnejšie šatstvo, bielizeň, periny a niečo masť. V sprievode četníkov 14. 12. ráno o 4. hodine sme opustili obec Sakáloš.

V našej opatere bolo aj naše 8-ročné vnúča po nebohej dcére Berte F., rod. S., ktoré nám bolo po smrti dcéry pririeknuté súdom, pretože náš zať vdovec viedol nemravný život, bol trestaný a nemohol dobre vplývať na mravnú výchovu dieťaťa. Dieťa sme tiež naložili na voz. Pred obecným domom nás zastavil náš zať, otec dieťaťa, a ťahal dieťa z voza za pomoci svojej matky a jedného četníka. Preukázala som súdny výrok, podľa ktorého dieťa patrí nám. Četník však vzal pušku, na ktorej bol nastoknutý bodák a surovo sa na mňa osopil: „a бүдös kurva mindenit, ... аз ұристенедет, киззүром mind a két szemedet, add oda a gyereket“ (*ty smradlavá kurva... – vulgárne slovo – tvojho pána boha, vypichnem ti obidve oči, odovzdaj dieťa*). Otočil na mňa bodák a vzdor tomu, že dieťa veľmi plakalo, prosilo nás, aby sme ho nedali, zať násilne zobral dieťa z voza a odviezol si ho.

Potom sme na vozíku odišli smerom na Veľké Kozmálovce. Na hranici pri Kľačanoch stálo už asi 30 vozov s vypovedanými. Maďarská pohraničná stráž nechcela vozy prepustiť. Nariadili, aby naše veci boli zložené z vozov tam na hranici a aby sme si s nimi robili, čo chceme. Na zakročenie jedného pohraničného čs. četnickeho strážmajstra povolili však odvieť naše veci do Veľkých Kozmáloviec.

Do Kozmáloviec sme došli o 4. hodine popoludní. Vozy sa vrátili a naše veci sme si uložili na stanici do skladišťa. Odtiaľ sme došli vlakom.

Túto svoju výpoveď som ochotná aj prisahou potvrdiť. V Sakáloši sme zanechali mimo nášho nehnuteľného majetku aj zariadenie hostinca, jatky, trojizbové zariadenie a kuchyňu. Dobytok, čo sme mali, dali sme do opatery Samuelovi S., tamojšiemu obyvateľovi, a dali sme na jeho meno prepísať akoby kupca aj dobytie pasy.

Prečítané, schválené a podpísané.

D. a h.

Obvodný notár
nečitateľný podpis, v. r.

Zapisovateľka
nečitateľný podpis, v. r.

Gizela S., v. r.

SNA, KÚ, kr. 256, f. 71527/38 prez., č. 2716.

24. december 1938, Bratislava.

Odpoveď kolonizačného referátu na list Ernesta a Apolónie B., kolonistov z Okánikova, vo veci možnosti vysťahovania sa na Slovensko a o prípadnom osude ich majetku na okupovanom území.

Z dotazu Ernesta B., kolonistu z Okánikova,¹ oznamujeme, že všetci kolonisti budú z obsadeného územia evakuovaní. Tí, čo sa nevystáhujú skôr, budú evakuovaní hromadne asi

v januári 1939. Podľa výpovedí už evakuovaných kolonistov, maďarské úrady požadujú potvrdenie kolonistov, že sa dobrovoľne vyst'ahovávajú. Tým však nestráca eventuálny nárok na zaopatrenie pridelenia pôdy na Slovensku, akonáhle bude sa táto otázka riešiť.

Prednosta
nečitateľný podpis, v. r.

SNA, KR, kr. 26, bez č.

¹ Pozri dok. č. 128

184

24. december 1938, Bratislava.

Nariadenie Krajinského úradu všetkým okresným náčelníkom, policajnému riaditeľstvu v Bratislave a v Prešove a mestskému notárskemu úradu v Bratislave o prerušení vyhostovania maďarských štátnych občanov pod podmienkou reciprocit' zo strany maďarského štátu.

Dodatkom k telefonogramu zo dňa 23. 12. 1938 nariaďuje sa prerušenie vyhostovania maďarských štátnych občanov, vyvíjajúcich protištátnu činnosť, alebo z takejto činnosti dôvodne podozrivých a to dňom 23. 12. 1938 pod podmienkou prísnej reciprocit' zo strany Maďarska. To isté sa tiež vzťahuje na občanov maďarskej národnosti, pokiaľ sú domovským právom príslušní do odstúpených obcí. Doručené vyhostovacie výmery uvedeným dňom nemajú byť exekvované. Ak by maďarské úrady vyhostili po 23. 12. 1938 našich občanov, nech sú za každého takéhoto nášho občana okamžite titulom retorzie vyhostení dvaja maďarskí príslušníci. Každý jednotlivý prípad vyhostenia našich občanov zo strany Maďarska nech je ihneď telefonicky alebo telegraficky hlásený Prezídiu krajinského úradu.

Nečitateľný podpis, v. r.

SNA, KÚ, kr. 254, č. 81870.

185

24. december 1938, Dunajská Lužná–Nové Košariská.

Protokol napísaný na žandárskej stanici s Jánom M., predtým kolonistom v obci Síkenica – kolónia Agota, ktorý vypovedal, že pod zámkou ukrývania zbrane maďarskí žandári s ním surovo zaobchádzali a napokon ho vyhostili z územia Maďarska.

Protokol

Kolonista Ján M. udáva:

Keď naša kolónia bola obsadená maďarským vojskom, bola u mňa prevedená domová